

Complexnummer: 521370

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Schoolcomplex

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

521371, 521372

Woonplaats

Almkerk

Gemeente

Altena

Provincie

Noord-Brabant

Locatie van het hoofdobject

De Oude School 1, 4286 AL te Almkerk

Complexomschrijving

Inleiding.

In het dorp Almkerk ligt aan de noordzijde van de Voorstraat een complex bestaande uit een SCHOOL (1) met ONDERWIJZERSWONING (2) uit 1883. In dat jaar werd de school geopend als Openbare school. In 1914 gebruikte de Openbare school nog maar één lokaal, en werden de andere lokalen toegewezen aan de Hervormde school. De Openbare school werd in 1964 opgeheven, waarna het gebouw tot 1969 in gebruik was door de Hervormde school. Waarschijnlijk dateert het in het westen toegevoegde dwarsvolume uit 1925. Stilistisch behoort het complex tot het Eclecticisme. Woning en school zullen aanvankelijk anders met elkaar verbonden zijn geweest. Mogelijk dateert de achterliggende gang met twee ingangen uit 1914, danwel 1925 toen er veranderingen plaats vonden. Het woonhuis is na sluiting van de school als gebouw van de GGD in gebruik geweest. De bovenverdieping is geschikt gemaakt voor bewoning. De begane grond en de school zijn nu in gebruik door de muziekschool.

Omschrijving.

Het langgerekte complex ligt in het gedeelte van de Voorstraat waar de diepe percelen onder een scherpe hoek aan de weg grenzen. Onder deze hoek zijn ook het woonhuis en de achterliggende school gebouwd en wel zodanig dat de gang op het noorden en de lokalen en het schoolplein op het zuiden liggen. Voor het woonhuis ligt een siertuin met grindpaden, buxushaagjes, wilgen en leilindes. Links van het complex ligt het schoolplein begrensd door een bakstenen muurtje, deels met bankjes. Langs de achter- en zijgevel van het complex sluit een smalle strook groen aan op de omringende tuinen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering.

Het complex is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van de ontwikkeling van het onderwijs en de typologische ontwikkeling van de dorpsschool. Het heeft architectuurhistorische waarde wegens de esthetische kwaliteit van het ontwerp en de detaillering van elk der objecten die als type van belang zijn voor de architectuurgeschiedenis. Het complex heeft ensemblewaarde door de samenhang der samenstellende onderdelen en vanwege de karakteristieke situering onder een scherpe hoek in de lintbebouwing aan de Voorstraat. Het complex is van belang wegens de gaafheid van de architectonische hoofdvorm, de hoogwaardige kwaliteit van de samenstellende onderdelen en de eveneens hoogwaardige kwaliteit van het interieur van de school. Het complex is als voorbeeld van een dorpsschool betrekkelijk zeldzaam.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 521371

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	20 december 2001
Kadaster deel/nr	82635/156

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Almkerk		Altena		Noord-Brabant			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
De Oude School	1			4286 AL	Almkerk		
De Oude School	2			4286 AK	Almkerk		
De Oude School	4			4286 AK	Almkerk		
De Oude School	6			4286 AK	Almkerk		
De Oude School	8			4286 AK	Almkerk		
De Oude School	3			4286 AL	Almkerk		
De Oude School	5			4286 AL	Almkerk		
De Oude School	7			4286 AL	Almkerk		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Woudrichem	E				2246		
Woudrichem	E				2247		

Omschrijving**

Inleiding.

Ten westen van het complex gelegen SCHOOL met vier in elkaars verlengde liggende lokalen heeft aan de zuidzijde het schoolplein dat door de westelijke aanbouw L-vormig wordt begrensd. Het hoofdvolume kreeg aan de noordzijde een omlopende gang met ingangen aan het schoolplein tussen huis en school en school en aanbouw.

Omschrijving.

Het schoolgebouw op langgerekte plattegrond is opgetrokken in kruisverband baksteen onder een zadeldak belegd met zwarte oud-Hollandse pannen tussen topgevels met overstek. Aan de dakvoet liggen voor en achter zinken goten op doorlopende beugels. De muur aan de zuidelijke langzijde heeft een plint, hoekpilasters en gevelbeëindiging met rondboogfries die alle lichtgeel gepleisterd zijn. De beide topgevels hebben een dito klimmend rondboogfries, terwijl aan de noordelijke langzijde onder de dakvoet slechts een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

vlakke lijst loopt. Gepleisterd zijn ook de geprofileerde cementen omlijstingen van de twaalf segmentboogvensters met vierdelige stolpramen met gedeelde klaplichten naar binnen. Onder de vensters loopt een hoekige cordonlijst die bestaat uit natuurstenen dorpels onder de ramen en cementen tussenstukken. In elk der dwarsgevels ligt een dichtgezet raam met in de top aan de voorzijde een oculus met ijzeren rozetraam, aan de achterzijde een ijzeren plaat over, vermoedelijk, een rondraam. Aan drie zijden van het schoolgebouw ligt, met de ingangen aan het schoolplein, een lage gang onder plat dak, die is opgetrokken in kruisverband baksteen met twee blokvormige uitbouwen voor toiletten. De lijstgoot ligt in de staafankers. Verder zijn er muuropeningen met openslaande deuren en twee vensters met zesruitsschuiframen met achtlicht. De ingang tussen woning en school heeft boven twee hardstenen treden een dubbele beglaasde deur onder een segmentboog van strekken en een sluitsteen. De identieke tweede ingang geeft ook toegang tot het volume dat haaks op het schoolgebouw is geplaatst. Dit is opgetrokken in kruisverband baksteen onder een zadeldak belegd met kruispannen tussen topgevels met windveer op het zuiden. Een schoorsteen op het noorden. Aan de dakvoet ligt aan de voorzijde een lijstgoot, achter een bakgoot op beugels. In de gevel liggen drie achtruitsramen onder segmentboog. Inwendig ligt na de beide ingangen een vestibule met dubbele deuren in beglaasde kozijnen. Aan de gang liggen vier grote lokalen, elk met twee hoge kasten met dubbele paneeldeuren en dichtgezette opening in de tussenmuur. Naar de gang ligt in elk lokaal behalve een klein raam, de deur naar de gang, waarin een raam met kleine roedenverdeling. De gang is belegd met geel-zwarte vloertegels in ruitmotief, de muren met gele tegels en zwarte plint. Het haaks liggende volume bestaat uit een hoge ongedeelde ruimte met drie blinde muren onder het oorspronkelijke stucplafond. Van belang is dat in het gehele gebouw deuren, ramen en in de gangen de vloeren en muren in de oorspronkelijke staat aanwezig zijn.

Waardering.

Het object is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als herinnering aan de ontwikkeling in het onderwijs en vanwege de typologische ontwikkeling van de dorpsschool. Het bezit architectuurhistorische waarde vanwege de esthetische kwaliteit van het ontwerp en detaillering en is als type van belang voor de architectuurgeschiedenis. Het heeft ensemblewaarde als onderdeel van een harmonisch geheel, verder bestaand uit de onderwijzerswoning en het schoolplein.

De school is zowel exterieur als interieur bijzonder gaaf bewaard gebleven en is als zodanig zeldzaam.

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Onderwijs en wetenschap

Functie

Schoolgebouw

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 521372

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	20 december 2001
Kadaster deel/nr	82635/138

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Almkerk	Altena	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Almkerk	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Woudrichem	E			2248

*Omschrijving***

Inleiding.

Het WOONHUIS dat was bestemd voor de hoofdonderwijzer heeft aan de voorzijde een tuin die door een bakstenen muurtje met ijzeren railing gescheiden is van de straat. Links van het huis ligt een bakstenen helling naar de zij-ingang uit de periode dat de GGD het pand huurde. Aan de achterzijde grenst het pand aan de school en aan de rechterzijde ligt een aanbouw onder zadeldak ter vergroting van de rechterhoekkamer waar de buitenmuur werd doorgebroken en een raam dichtgezet. Voorts zijn aan de binnenzijde de hoofdingang dichtgezet, evenals het middenvenster op de verdieping. In de zuidelijke zijmuur is een dakkapel met drie paar dubbele ramen aangebracht onder plat dak met overkragende lijst.

Omschrijving.

Het ten oosten van het complex gelegen eenlaags pand met zolderverdieping heeft een nagenoeg vierkante plattegrond. Het is opgetrokken in kruisverband baksteen onder een zadeldak met dubbel wolfeind met overstek en is belegd met donkergrijze oud-Hollandse pannen. Aan de zijkanten liggen zinken goten op beugels aan de overkragende dakvoet die op de hoeken door korbelen, ontleend aan de Chalet-stijl, worden gestut. Op het dak twee schoorstenen. De gecementeerde sokkel met plint eindigt met een hoekige cordonlijst onder de vensters. De muuropeningen zijn afgesloten met rechthoekig om de segmentbogen getrokken geprofileerde lijsten, waarin op de begane grond zesruitsschuiframen liggen, op de verdieping vierruitsstolpramen.

Inwendig is door het verleggen van de hoofdingang naar de zijgevel de richting van het huis veranderd: er loopt nu een middendwarsgang naar het trappenhuis met bordestrap met gietijzeren balusters. Links van de zij-ingang ligt het sanitair en een achterkamer met raam. Op de zolderverdieping liggen vier kamers en een badkamer.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering.

Het pand is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als voorbeeld van de ontwikkeling van het onderwijs en als typologische ontwikkeling van de onderwijzerswoning. Het heeft architectuurhistorische waarde vanwege de esthetische kwaliteit van het ontwerp. Het heeft ensemblewaarde als onderdeel van een complex waartoe ook het schoolgebouw en het schoolplein behoren en vanwege de karakteristieke ligging met voortuin aan de Voorstraat. De onderwijzerswoning is in de hoofdvorm gaaf bewaard gebleven.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Dienstwoning(K)

Functie

Onderwijzerswoning